

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2023/94/НА-СТА-ТШЗ

ТӨВ АЙМГИЙН АЛТАНБУЛАГ СУМЫН ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН
СУРГУУЛЬ 2022 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН
ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Зуунмод хот 2023 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн: Ихмонгол хөлөг Аудит ХХК

Утас: 70001778 Цахим хаяг: info@imkaudit.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.audit.mn

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	8
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	10
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн нэгтгэсэн тайлан	11
2.6 Аудит хийсэн улсын төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	13
2.7 Аудит хийсэн орон нутгийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	14
2.8 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	16
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА.....	17
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа.....	17
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.....	17
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	19
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд.....	19
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	20
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	23
4.1 Ерөнхий зүйл.....	23
4.2 Материаллаг байдал.....	23
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	23
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	23
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	25
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	26
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	27
5.1 Төлбөрийн акт.....	28
5.2 Зөвлөмж	28
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	29

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
МУ	Монгол Улс
МУЕА	Монгол Улсын ерөнхий аудитор
ЗГ	Засгийн газар
БШУС	Боловсрол шинжлэх ухааны сайд
ТӨА	Төв аймаг
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
БШУГ	Боловсрол Шинжлэх Ухааны газар
НБББББ	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг
НДШ	Нийгмийн даатгалын шимтгэл
ХХОАТ	Хувь хүний орлогын албан татвар
НХМ	Нэг хэвийн маягт

**ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

2023.02.24 № 01/191

танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, 8.4, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Төв аймгийн Алтанбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Төв аймгийн Алтанбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторовын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Монгол Улсын Засгийн газрын 2022 оны 91 дүгээр тогтоолын 4 дүгээр хавсралтаар батлагдсан "Хувьсах зардлын дундаж нормативаар төсөв хуваарилах, санхүүжүүлэх журам"-ын 8.7 дахь заалтад төсвийн жилийн эцэст зарцуулагдаагүй үлдсэн мөнгөн хөрөнгийг улсын төсөвт татан төвлөрүүлэлгүйгээр дараагийн төсвийн жилд шилжүүлэн зарцуулахаар заасантай холбоотой мөнгөн хөрөнгийн данс 6,915.7 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь аудиторовын мэргэжлийн шийдлээр тайлант хугацааны санхүүгийн тайлангийн аудитад чухал нөлөө үзүүлсэн асуудлуудыг авч үзэх бөгөөд 2022 онд боловсролын байгууллагыг үйл ажиллагааны үр дүн, чанар, гүйцэтгэл, сургалтын хөтөлбөрийн бодит өртөгт суурилсан хувьсах зардлаар санхүүжүүлэх, суралцагчийн сурлагын чанарыг хараат бусаар үнэлэх, багшийн ажлын үр дүнг суралцагчийн сурлагын чанартай уялдуулж үнэлэх, үр дүн, бүтээмжид суурилсан цалин хөлсний бодлого хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн холбогдох эрх зүйн актуудыг шинэчлэн баталж, мөрдүүлсэн асуудлыг аудитын гол асуудал гэж үзлээ.

19020402

Бусад асуудлын хэсэг

Төв аймгийн Алтанбулаг сумын ерөнхий боловсролын сургууль нь тайлант онд 3 удирдах, 40 гүйцэтгэх, 8 үйлчилгээний ажилтан, нийт 51 орон тоо батлагдсанаас 3, удирдах, гүйцэтгэх албан тушаалд 40, үйлчлэх ажилтан 51 ажиллаж, батлагдсан орон тоогоор ажилласан байна.

Сургуулийн захирал нь Төв аймгийн Өндөрширээт сумын Засаг даргаар батлуулсан гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 7 зорилтын хүрээнд 57 арга хэмжээг төлөвлөж, 94,2 хувийн хэрэгжилттэй тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

Дансны код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	/төгрөгөөр/
			Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	87,083,559.95	124,714,606.94
31	МӨНГӨ БА ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ХӨРӨНГӨ	-	6,915,782.39
312	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	-	6,915,782.39
3121	Төгрөг	-	6,915,782.39
31211	Төрийн сангийн харилцах	-	6,915,782.39
33	АВЛАГА	-	1,034,088.68
335	Бусад авлага	-	1,034,088.68
3351	Байгууллагаас авах авлага	-	1,034,088.68
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	87,083,559.95	116,764,735.87
351	Түүхий эд материал	328,300.00	4,826,880.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	-	4,076,780.00
35130	Эм боох материал	328,300.00	750,100.00
354	Хангамжийн материал	76,187,259.95	101,369,855.87
35410	Бичиг хэргийн материал	839,300.00	1,576,195.00
35420	Аж ахуйн материал	69,543,146.91	88,037,141.91
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	140,000.00	274,000.00
35460	Хүнсний материал	1,147,860.00	2,982,058.00
35470	Бусад хангамжийн материал	4,516,953.04	8,500,460.96
35500	Биологийн хөрөнгө	5,618,000.00	5,618,000.00
35600	Мал, амьтад	4,950,000.00	4,950,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,688,460,777.68	1,776,943,452.97
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,688,460,777.68	1,776,943,452.97
392	Биет хөрөнгө	1,501,556,777.68	1,590,039,452.97
39201	Барилга, байгууламж	1,621,732,660.75	1,666,677,160.75
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(226,749,362.23)	(291,315,563.71)
39205	Машин, тоног төхөөрөмж	126,876,228.95	200,695,881.35
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(95,346,311.19)	(104,427,987.12)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	98,497,485.00	153,895,353.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(55,741,547.11)	(65,009,856.45)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	25,891,776.00	26,017,276.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(11,041,629.19)	(13,930,287.55)
39217	Номын фонд	17,437,476.70	17,437,476.70
393	Биет бус хөрөнгө	186,904,000.00	186,904,000.00
39301	Программ хангамж	925,000.00	925,000.00
39302	Хасагдуулаг	(925,000.00)	(925,000.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	186,904,000.00	186,904,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,775,544,337.63	1,901,658,059.91
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	-	655,262.59
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	-	655,262.59
413	Өглөг	-	655,262.59
41310	Ажиллагчидтай холбогдсон өглөг	-	-
4136	Бусад өглөг	-	655,262.59

41361	Байгууллагад төлөх өглөг	-	655,262.59
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	1,775,544,337.63	1,901,002,797.32
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,775,544,337.63	1,901,002,797.32
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /ЗГСан/ орон нутгийн сан	276,988,484.54	276,988,484.54
51101	Өмч: -Төрийн өмч	276,988,484.54	276,988,484.54
512	Хуримтлагдсан үр дүн	(84,334,103.24)	41,124,356.45
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(71,851,777.99)	(1,859,878,440.87)
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(12,482,325.25)	1,901,002,797.32
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,582,889,956.33	1,582,889,956.33
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	1,775,544,337.63	1,901,658,059.91

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

ДАНС	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,040,819,652.98	3,268,342,150.95
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	55,880,617.98	1,940,069,950.95
120	Нийтлэг татварын бус орлого	55,880,617.98	1,940,069,950.95
1200017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого- үндсэн хөрөнгө	-	1,824,813,538.08
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	55,880,617.98	115,256,412.87
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	6,201,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,511,000.00	-
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	54,369,617.98	109,055,412.87
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	203,874,335.00	1,328,272,200.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	-	989,976,300.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	989,976,300.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	781,064,700.00	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	28,813,535.00	125,982,200.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив тусламж	-	6,200,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захи	28,813,535.00	119,782,200.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	175,060,800.00	212,313,700.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	175,060,800.00	212,313,700.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН (II)	1,051,139,109.03	1,367,339,353.63
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,051,139,109.03	1,367,339,353.63
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,006,871,738.88	1,179,482,680.16
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	633,506,292.00	746,964,673.50
210101	Цалин	346,936,711.24	575,882,689.07
210102	Нэмэгдэл цалин	225,716,708.86	138,982,924.83
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	19,369,204.96	-
210104	Урамшуулал	41,483,666.94	32,099,059.60
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	84,956,012.85	93,269,234.69
210201	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	59,613,312.85	64,477,003.44
210202	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	6,335,300.00	7,573,375.54
210203	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	5,068,200.00	5,674,051.69
210204	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	1,267,100.00	1,412,745.83
210205	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	12,672,100.00	14,132,058.19
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	173,201,625.00	178,936,267.86
210301	Гэрэл цахилгааны зардал	9,178,909.00	14,243,748.76

Төв аймгийн Алтанбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210302	Түлш, халаалтын зардал	162,422,716.00	162,422,519.10
210303	Цэвэр, бохир усны зардал	1,600,000.00	2,270,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	8,437,825.00	9,000.00
210401	Бичиг хэргийн материал	372,635.00	9,000.00
210402	Тээвэр, шатахууны зардал	500,000.00	-
210403	Шуудан холбоо интернэтийн төлбөр	324,450.00	-
210404	Ном, хэвлэлийн зардал	147,000.00	-
210405	Хог хаягдал устгах, цэвэрлэх	394,600.00	-
210406	Бага үнэ түргэн элэгдэл зүйлс	548,400.00	-
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	3,740,000.00	-
210408	Бараа материал акталсны зардал	2,410,740.00	-
2105	Нормативт зардал	18,290,825.14	43,288,605.00
210501	Эм	509,900.14	-
210502	Хоол	16,143,725.00	42,355,355.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,637,200.00	933,250.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,263,750.00	1,182,100.00
210604	Урсгал засвар	5,263,750.00	1,182,100.00
2107	Томилолт, зочны зардал	219,000.00	-
210702	Дотоод томилолтын зардал	219,000.00	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж	123,000.00	4,241,596.60
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	123,000.00	2,031,800.00
210806	Мэдээллийн технологийн үйлчилгээний хөлс	-	2,209,796.60
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	82,873,408.89	111,591,202.51
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,158,700.00	20,346,559.40
210902	Хичээл сургалт, үйлдвэрлэлийн дадлагын зардал	1,316,600.00	5,439,798.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	79,398,108.89	85,804,845.11
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	44,267,370.15	187,856,673.47
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	39,390,839.00	181,026,047.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	28,876,200.00	55,188,447.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	53,492,600.00
213208	Хөдөө ОН-т тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	9,498,800.00	62,788,600.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж шагнал урамшуулал	1,015,839.00	9,556,400.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	6,201,000.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	6,201,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	629,626.47
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	629,626.47
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт	4,876,531.15	-
213504	Хөрөнгийн	4,876,531.15	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III=I-II)	(10,319,456.05)	1,901,002,797.32
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	2,162,869.20	-
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	2,162,869.20	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (VI=IV-V)	(2,162,869.20)	-
5	НИЙТ ҮР ДҮН (VII=III+VI)	(12,482,325.25)	1,901,002,797.32

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

ДАНС	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	986,450,035.00	1,334,473,200.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,511,000.00	6,201,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,511,000.00	6,201,000.00
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	1,511,000.00	6,201,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	6,201,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,511,000.00	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	984,939,035.00	1,328,272,200.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	-	989,976,300.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	989,976,300.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	781,064,700.00	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	28,813,535.00	125,982,200.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив тусламж	-	6,200,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захи	28,813,535.00	119,782,200.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	175,060,800.00	212,313,700.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	175,060,800.00	212,313,700.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (II)	986,298,035.00	1,327,557,417.61
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	986,298,035.00	1,327,557,417.61
210	БАРАА АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	944,319,064.85	1,137,000,591.14
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	633,506,292.00	747,107,908.93
210101	Үндсэн цалин	346,936,711.24	519,178,929.86
210102	Нэмэгдэл	225,716,708.86	178,132,398.40
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	19,369,204.96	-
210104	Үр дүнгийн урамшуулал	41,483,666.94	49,796,580.67
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	84,956,012.85	93,414,154.69
210201	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	59,613,312.85	64,910,296.13
210202	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	6,335,300.00	7,500,944.63
210203	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	5,068,200.00	5,616,344.55
210204	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	1,267,100.00	1,398,779.03
210205	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	12,672,100.00	13,987,790.35
2103	Байр ашиглалтай холбоотой тогтмол зардал	173,201,625.00	178,920,800.00
210301	Гэрэл цахилгааны зардал	9,178,909.00	14,438,280.90
210302	Түлш, халаалтын зардал	162,422,716.00	162,422,519.10
210303	Цэвэр, бохир усны зардал	1,600,000.00	2,060,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3,925,235.00	-
210401	Бичиг хэрэг	447,235.00	-
210402	Тээвэр, шатахуун	500,000.00	-
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	500,000.00	-
210404	Ном, хэвлэл	183,000.00	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	388,200.00	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,906,800.00	-
2105	Нормативт зардал	22,846,900.00	41,489,400.00
210501	Эм бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	500,000.00	-
210502	Хоол, хүнс	19,346,900.00	41,489,400.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,000,000.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,000,000.00	1,000,000.00
210604	Урсгал засвар	1,000,000.00	1,000,000.00

2107	Томилолт, зочны зардал	219,000.00	-
210702	Дотоод албан томилолт	219,000.00	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	9,382,900.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	2,031,800.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	7,351,100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	24,664,000.00	65,685,427.52
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	21,384,000.00	54,659,054.52
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,280,000.00	11,026,373.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	41,978,970.15	190,556,826.47
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	37,102,439.00	183,726,200.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж урамшуулал	27,029,350.00	57,888,600.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	53,492,600.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвортой ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	9,156,800.00	62,788,600.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж шагнал урамшуулал	916,289.00	9,556,400.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	6,201,000.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	6,201,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	629,626.47
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	629,626.47
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	4,876,531.15	-
213504	Хөрөнгийн	4,876,531.15	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	152,000.00	6,915,782.39
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	152,000.00	-
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	152,000.00	-
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	152,000.00	-
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	152,000.00	-
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	(152,000.00)	-
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	6,915,782.39
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	6,915,782.39

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

КОД	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	/төгрөгөөр/
					Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
	ДАНС	511	51300	51210+51220	
C01	2020 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	276,988,484.54	249,046,861.80	(112,740,551.32)	413,294,795.02
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	276,988,484.54	249,046,861.80	(112,740,551.32)	413,294,795.02
C07	Тайлант үеийн үр дүн /Цэвэр ашиг алдагдал/	-	-	(30,610,719.67)	(30,610,719.67)
D01	2021 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	276,988,484.54	1,582,889,956.33	(84,334,103.24)	1,775,544,337.63
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	(1,775,544,337.63)	(1,775,544,337.63)
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	276,988,484.54	1,582,889,956.33	(1,859,878,440.87)	-
D08	Тайлант үеийн үр дүн /Цэвэр ашиг алдагдал/	-	-	1,901,002,797.32	1,901,002,797.32
D09	2022 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	276,988,484.54	1,582,889,956.33	41,124,356.45	1,901,002,797.32

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн нэгтгэсэн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

ДАНС	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ГҮЙЦЭТГЭЛ	/төгрөгөөр/	
				Дүн	Хувь
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-	-	0.0
2	I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,351,930,000.00	1,320,726,791.14	(31,203,208.86)	97.7
21	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,351,930,000.00	1,320,726,791.14	(31,203,208.86)	97.7
210	Бараа, үйлчилгээний зардал	1,138,344,500.00	1,137,000,591.14	(1,343,908.86)	99.9
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	748,316,000.00	747,107,908.93	(1,208,091.07)	99.8
210101	Үндсэн цалин	560,503,000.00	519,178,929.86	(41,324,070.14)	92.6
210102	Нэмэгдэл	167,635,600.00	178,132,398.40	10,496,798.40	106.3
210104	Урамшуулал	20,177,400.00	49,796,580.67	29,619,180.67	246.8
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	93,539,400.00	93,414,154.69	(125,245.31)	99.9
210201	Тэтгэврийн даатгал	63,606,900.00	64,910,296.13	1,303,396.13	102.0
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,483,200.00	7,500,944.63	17,744.63	100.2
210203	ҮОМШӨ ний даатгал	5,986,500.00	5,616,344.55	(370,155.45)	93.8
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,496,500.00	1,398,779.03	(97,720.97)	93.5
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14,966,300.00	13,987,790.35	(978,509.65)	93.5
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	178,920,800.00	178,920,800.00	-	100.0
210301	Гэрэл цахилгаан	14,438,100.00	14,438,280.90	180.90	100.0
210302	Түлш, халаалт	162,422,700.00	162,422,519.10	(180.90)	100.0
210303	Цэвэр, бохир ус	2,060,000.00	2,060,000.00	-	100.0
2105	Нормативт зардал	41,489,400.00	41,489,400.00	-	100.0
210502	Хоол, хүнс	41,489,400.00	41,489,400.00	-	100.0
2106	Эд хогшил худалдан авах	1,000,000.00	1,000,000.00	-	100.0
210604	Урсгал засвар	1,000,000.00	1,000,000.00	-	100.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	9,382,900.00	9,382,900.00	-	100.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,031,800.00	2,031,800.00	-	100.0
210806	Мэдээллийн технологийн зардал	7,351,100.00	7,351,100.00	-	100.0
2201	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	65,696,000.00	65,685,427.52	(10,572.48)	100.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	54,669,400.00	54,659,054.52	(10,345.48)	100.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	11,026,600.00	11,026,373.00	(227.00)	100.0
	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	213,585,500.00	183,726,200.00	(29,859,300.00)	86.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	213,585,500.00	183,726,200.00	(29,859,300.00)	86.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, дэмжлэг	57,889,100.00	57,888,600.00	(500.00)	100.0

Төв аймгийн Алтанбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

213207	Тэтгэвэрт гарахад нь олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	83,350,400.00	53,492,600.00	(29,857,800.00)	64.2
213208	Хөдөө ОН-т тогтвор суурьшилтай ажилласны тэтгэмж	62,789,600.00	62,788,600.00	(1,000.00)	100.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж урамшуулал	9,556,400.00	9,556,400.00	-	100.0
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,358,131,000.00	1,334,473,200.00	(23,657,800.00)	98.3
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	989,976,300.00	989,976,300.00	-	100.0
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	989,976,300.00	989,976,300.00	-	100.0
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	212,313,700.00	212,313,700.00	-	100.0
132001	Орон нутгийн төсвөөс	212,313,700.00	212,313,700.00	-	100.0
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	6,201,000.00	6,201,000.00	-	100.0
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	6,201,000.00	6,201,000.00	-	100.0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	149,640,000.00	125,982,200.00	(23,657,800.00)	84.2
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	6,200,000.00	6,200,000.00	0.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	149,640,000.00	119,782,200.00	(29,857,800.00)	80.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	(0.00)	(0.00)	0.0
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	6,915,782.39	6,915,782.39	0.0
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	-	-	-	0.0
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	-	-	-	0.0
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	51.00	51.00	-	100.0
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00	-	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	30.00	30.00	-	100.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	20.00	20.00	-	100.0
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО /жилийн дунджаар/	496.00	449.00	(47.00)	90.5

2.6 Аудит хийсэн улсын төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	989,976,300.00	989,261,517.61	(714,782.39)	99.9
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	989,976,300.00	989,261,517.61	(714,782.39)	99.9
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	922,530,800.00	921,816,517.61	(714,282.39)	99.9
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	716,411,200.00	715,748,703.18	(662,496.82)	99.9
210101	Үндсэн цалин	535,016,300.00	498,492,693.68	(36,523,606.32)	93.2
210102	Нэмэгдэл	162,491,800.00	168,939,957.73	6,448,157.73	104.0
210104	Урамшуулал	18,903,100.00	48,316,051.77	29,412,951.77	255.6
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	89,551,300.00	89,510,086.91	(41,213.09)	100.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	60,895,000.00	60,853,786.91	(41,213.09)	99.9
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,164,000.00	7,164,000.00	-	100.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,731,300.00	5,731,300.00	-	100.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,432,800.00	1,432,800.00	-	100.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14,328,200.00	14,328,200.00	-	100.0
2105	Нормативт зардал	41,489,400.00	41,489,400.00	-	100.0
210502	Хоол, хүнс	41,489,400.00	41,489,400.00	-	100.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9,382,900.00	9,382,900.00	-	100.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,031,800.00	2,031,800.00	-	100.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	7,351,100.00	7,351,100.00	-	100.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	65,696,000.00	65,685,427.52	(10,572.48)	100.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	54,669,400.00	54,659,054.52	(10,345.48)	100.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	11,026,600.00	11,026,373.00	(227.00)	100.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	67,445,500.00	67,445,000.00	(500.00)	100.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	67,445,500.00	67,445,000.00	(500.00)	100.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	57,889,100.00	57,888,600.00	(500.00)	100.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	9,556,400.00	9,556,400.00	-	100.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	-	-	-
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	-	-	-	-
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	989,976,300.00	996,177,300.00	6,201,000.00	100.6
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	987,944,500.00	989,976,300.00	2,031,800.00	100.2
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	987,944,500.00	989,976,300.00	2,031,800.00	100.2
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	-	-	-

Төв аймгийн Алтанбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	-	-	-
34	ХҮНИЙ ХӨГЖИЛ САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	-	-	-
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	2,031,800.00	6,201,000.00	4,169,200.00	305.2
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,031,800.00	6,201,000.00	4,169,200.00	305.2
36	ТУСЛАМЖИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС САНХҮҮЖИХ	-	-	-	-
37	БУСАД ЭХ ҮҮСВЭР	-	-	-	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-	-	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	6,915,782.39	6,915,782.39	-
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	-	-	-	-
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	-	-	-	-
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	51.00	51.00	-	100.0
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	496.00	449.00	(47.00)	90.5

2.7 Аудит хийсэн орон нутгийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	212,313,700.00	211,684,073.53	(629,626.47)	99.7
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	212,313,700.00	211,684,073.53	(629,626.47)	99.7
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	212,313,700.00	211,684,073.53	(629,626.47)	99.7
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	31,904,800.00	31,359,225.75	(545,574.25)	98.3
210101	Үндсэн цалин	25,486,700.00	24,701,492.53	(785,207.47)	96.9
210102	Нэмэгдэл	5,143,800.00	5,192,252.22	48,452.22	100.9
210104	Урамшуулал	1,274,300.00	1,465,481.00	191,181.00	115.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	3,988,100.00	3,904,047.78	(84,052.22)	97.9
210201	Тэтгэврийн даатгал	2,711,900.00	2,654,752.47	(57,147.53)	97.9
210202	Тэтгэмжийн даатгал	319,200.00	312,323.80	(6,876.20)	97.8
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	255,200.00	249,859.06	(5,340.94)	97.9
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	63,700.00	62,464.79	(1,235.21)	98.1
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	638,100.00	624,647.66	(13,452.34)	97.9
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	175,420,800.00	175,420,800.00	-	100.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,438,100.00	11,438,280.90	180.90	100.0
210302	Түлш, халаалт	162,422,700.00	162,422,519.10	(180.90)	100.0
210303	Цэвэр, бохир ус	1,560,000.00	1,560,000.00	-	100.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,000,000.00	1,000,000.00	-	100.0
210604	Урсгал засвар	1,000,000.00	1,000,000.00	-	100.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	-	-	-

Төв аймгийн Алтанбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	-	-	-	-
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	212,313,700.00	212,313,700.00	-	100.0
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	-	-	-
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	212,313,700.00	212,313,700.00	-	100.0
320001	Орон нутгийн төсвөөс	212,313,700.00	212,313,700.00	-	100.0
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	-	-	-
34	ХҮНИЙ ХӨГЖИЛ САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	-	-	-
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	-	-	-	-
36	ТУСЛАМЖИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС САНХҮҮЖИХ	-	-	-	-
37	БУСАД ЭХ ҮҮСВЭР	-	-	-	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-	-	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-	-	-
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	-	-	-	-
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	51.00	51.00	-	100.0
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	496.00	449.00	(47.00)	90.5

2.8 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

Дансны код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
2	I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	-	119,781,200.00
21	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	-	119,781,200.00
210	Бараа, үйлчилгээний зардал	-	3,500,000.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	-	3,500,000.00
210301	Гэрэл цахилгаан	-	3,000,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	-	500,000.00
	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	116,281,200.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	116,281,200.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад нь олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	53,492,600.00
213208	Хөдөө ОН-т тогтвор суурьшилтай ажилласны тэтгэмж	-	62,788,600.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-	125,982,200.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	125,982,200.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	6,200,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	119,782,200.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	-	-
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	-	-
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	51.00	51.00
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	30.00	30.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	20.00	20.00
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО /жилийн дунджаар/	496.00	449.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Төв аймгийн Алтанбулаг сумын ерөнхий боловсролын сургууль нь 2022-2023 оны хичээлийн жилд “Хүүхдийн нийгэм, сэтгэл зүй, танин мэдэхүйн хөгжлийг дэмжих, боловсрол эзэмшихэд тулгарч буй бэрхшээлийг арилгаж сурах тэгш боломж бүрдүүлэх, хувь хүний онцлогт нийцүүлэн сургалт, үйл ажиллагааг чанар, үр дүнтэй зохион байгуулах, хамтран суралцах арга барилыг сургалтад нэвтрүүлэх” зорилтыг дэвшүүлэн ажилласан байна.

Монгол улсын Бага, дунд боловсролын тухай хуульд бага, суурь, бүрэн дунд боловсролын зорилгыг:

- Бага боловсрол: Эх хэлний суурь чадамжтай, бүтээлч, сурах арга барилтай монгол хүүхэд төлөвшүүлэх;
- Суурь боловсрол: Амьдрах ухаан, шинжлэх ухааны суурь мэдлэг, чадвар эзэмшсэн, бие даан бүтээлчээр суралцах чадамжтай иргэн төлөвшүүлэх;
- Бүрэн дунд боловсролын зорилго нь мэдээлэл боловсруулах, шийдвэр гаргах, суралцах чадвар бүхий ирээдүйд эзэмших мэргэжлийн ерөнхий суурь чадамжтай иргэн төлөвшүүлэх; гэж тодорхойлсон.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Төв аймгийн Алтанбулаг сумын ерөнхий боловсролын сургууль нь мэдээлэл боловсруулах, шийдвэр гаргах, суралцах чадвар бүхий ирээдүйд эзэмших мэргэжлийн ерөнхий суурь чадамжтай иргэн төлөвшүүлэх үйл ажиллагаа явуулдаг. Боловсрол, шинжлэх ухааны яамны харьяа байгууллага юм.

Тайлант онд боловсролын салбарт шинэчлэл хийж, түүнийг дэмжсэн төсвийг батлан хэрэгжүүлэхийг зорьсон байна. Боловсролын тухай хууль, Сургуулийн өмнөх боловсролын тухай хуулийг 2021 онд өөрчлөн найруулснаар гүйцэтгэл, үр дүнд суурилсан санхүүжилтийн тогтолцоог бий болгож, “хувьсах зардал”-ыг улсын төсвөөс санхүүжүүлэх болсон байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна.

1. Хөдөлмөрийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга 2022 оны 1 дүгээр сарын 01-ээс хэрэгжиж эхэлсэн.
2. Төрийн бүх шатны байгууллага, нийтийн алба, тэдгээрийн үйл ажиллагаанд санхүүгийн сахилга батыг мөрдүүлж, ил тод байдлыг хангах, үр ашгийг нэмэгдүүлэх, үрэлгэн байдлыг хязгаарлах хяналт тавихад чиглэсэн “Төрийн хэмнэлтийн тухай” хууль /2022 оны 04 дүгээр сарын 2-ний өдөр батлагдсан./
3. Төрийн үйлчилгээний албан тушаал эрхэлдэг төрийн албан хаагчийн цалингийн доод хэмжээг Засгийн газрын 2022 оны 107 дугаар тогтоолоор тогтоосон ба 2022 оны 192 дугаар тогтоолоор эрүүл мэндийн салбараас бусад төрийн үйлчилгээний байгууллага болон төрийн байгууллагын хэвийн үйл ажиллагааг хангахад туслах албан тушаалын цалингийн доод хэмжээг өөрчлөн тогтоосон байна.
4. Боловсролын салбарт хийж байгаа шинэчлэл, үйл ажиллагаа, төсөв санхүүг дэмжсэн шийдвэрийг Засгийн газар, салбарын яамнаас гаргаж мөрдүүлсэн байна. Тухайлбал:
  - Засгийн газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн 403 дугаар тогтоолоор Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Боловсролын ерөнхий газрыг байгуулсан ба 2022 оны 131 дүгээр тогтоолоор Боловсролын ерөнхий газрын даргыг Сургуулийн өмнөх болон бага, дунд боловсролын, мэргэжлийн боловсролын, техникийн боловсролын сургалтын байгууллагын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчаар баталсан байна.
  - Засгийн газрын 2022 оны 91 дүгээр тогтоолоор “Сургуулийн өмнөх боловсрол эзэмшүүлэхэд нэг суралцагчдад хувьсах зардлын дундаж норматив, түүний

бүрэлдэхүүн", "Төрийн болон орон нутгийн өмчит цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургуулийн нэг суралцагчид ногдох хувьсах зардлын байршил, хэв шинж, хүүхдийн тооноос хамаарсан өсөн нэмэгдэх итгэлцүүр", "Хувьсах зардлын дундаж нормативаар төсөв хуваарилах, санхүүжүүлэх аргачлал" баталсан байна.

- Засгийн газрын 2022 оны 252 дугаар тогтоолоор "Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам"-ын Дөрөв. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургууль, мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллагын багш, туслах багш, албан хаагчид олгох улирлын ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшуулал" хэсэгт өөрчлөлт оруулан 4.4.2-т ерөнхий боловсролын сургуулийн багшид мөнгөн урамшуулал олгох шалгуур, үзүүлэлтийг тогтоосон.
- БШУС-ын 2022 оны А/122 дугаар тушаалаар Засгийн газрын 2022 оны 91 дүгээр тогтоолыг үндэслэн төрийн болон орон нутгийн өмчит сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын сургуулийн үйлчилгээний албан тушаал эрхэлдэг төрийн зарим албан хаагчийн цалингийн хэмжээг тогтоосон.
- БШУС-ын 2022 оны А/170 дугаар тушаалаар "төрийн болон орон нутгийн өмчийн ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн хичээл сургалтын үйл ажиллагааны зардлыг төлөвлөх хуваарилах заавар"-ыг 1 дүгээр, "багшийн тасралтгүй хөгжлийг дэмжих, үйл ажиллагааны санхүүжилт, түүнийг зарцуулах заавар"-ыг 2 дугаар, "цахим хэрэглээний зардлыг төлөвлөх, хуваарилах заавар"-ыг 3 дугаар, "тоног төхөөрөмжийн нөхөн хангалтын зардлыг төлөвлөх хуваарилах, санхүүжүүлэх зааврыг 4 дүгээр хавсралтаар тус тус баталсан байна.
- БШУС-ын 2022 оны А/259 дүгээр тушаалаар "Цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын багшийг эрүүл мэндийн нэмэлт үзлэг, оношилгоонд хамруулах заавар"-ыг баталсан байна.
- БШУС-ын 2022 оны А/430 дугаар тушаалаар багшийн ажлыг үнэлэх журмыг шинэчлэн баталсан.
- БШУС-ын 2022 оны А/452 дугаар тушаал "Хувьсах зардлын тоног төхөөрөмжийн нөхөн хангалтын тухай"
- БШУС-ын 2022 оны А/465 дугаар тушаал "Ерөнхий боловсролын сургуульд кабинет, лаборатори, цахим сургалтын танхим байгуулах, ашиглах нийтлэг журам"
- БШУС-ын 2022 оны А/500 дугаар тушаалаар төрийн болон орон нутгийн өмчийн цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургуулийн үйл ажиллагааны гүйцэтгэлийн чанар, үр дүнг үнэлж, үр дүнгийн нэмэлт урамшууллын зардлыг санхүүжүүлэхэд баримтлах чиглэлийг баталсан.
- Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.7-д "Суутган төлөгч нь албан татвар төлөгчийн энэ хуулийн 21.1-д заасны дагуу ногдох албан татвар, 23.1-д заасны дагуу эдлэх хөнгөлөлтийг жилийн эцсийн тайлангаар эцэслэн тооцож тайлагнан, холбогдох татварыг төсөвт шилжүүлнэ"
- Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай Монгол Улсын Загийн газрын 2022 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдрийн 203 дугаар тогтоол,
- "Цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургууль/дотуур байрын хүүхдэд хоол, хүнсний хангамж, үйлчилгээ үзүүлэхэд мөрдөх журам"-ыг батлах тухай Боловсрол шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны 2 дугаар сарын 22-ны өдрийн А/59 дүгээр тушаал
- Албан томилолтын зардлын тариф шинэчлэн батлах тухай Сангийн 2022 оны 6 дугаар сарын 02-ны өдрийн 120 дугаар тушаал.

Байгууллагын дотоод хяналтын талаар

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод аудитын үйл ажиллагаа нь зөвхөн үндсэн үйл ажиллагаанд чиглэгдэж, нягтлан бодох бүртгэл, төсвийн төлөвлөлт, зарцуулалт, шилэн дансны, төсвийн, төрийн болон орон нутгийн өмчийн, төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах, төрийн хэмнэлтийн тухай зэрэг хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт хийдэггүй, санхүүгийн мэргэжлийн ажилтан дотоод хяналтын ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд томилогдоогүй, ажилтнууд нь дотоод хяналтын талаар сургалтад хамрагдаагүй, дотоод хяналтын талаар зохих мэдлэг эзэмшээгүй, дотоод хяналтын ажиллах журамгүй тул дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилтийг үр нөлөөгүй байна гэж үзлээ.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд тусалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Төв аймгийн Алтанбулаг сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэж, Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.4, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлд заасан иж бүрдлийн дагуу бэлтгэж толилуулсан байна гэж үзлээ.

Харин төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг мөнгөн сууриар бэлтгэж, Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5-д заасны дагуу иж бүрэн ирүүлсэн.

Байгууллагын мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн талаар

Санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаанд мөрдөж буй Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт УСНББОУС, хууль, тогтоол, тушаал, заавруудын өөрчлөлтийг тусгаагүй, байгууллагын удирдлагын тушаал шийдвэрээр батлаагүйгээс НБББББ-ийг өөрийн байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохируулан боловсруулах шаардлага тулгарч байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Төв аймгийн Алтанбулаг сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны жилийн санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн НБББББ—т бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна. (өөрчлөлт орсон бодлогын талаар тайлбар хийх)

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 126,113.7 мянган төгрөгөөр буюу 7 хувиар өссөн/буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	6,915.8	6,915.8
Авлага	-	1,034.1	1,034.1
Бараа материал	87,083.6	116,764.7	29,681.2
Үндсэн хөрөнгө	1,688,460.8	1,776,943.5	88,482.7
Нийт хөрөнгө	1,775,544.3	1,901,658.1	126,113.7
Өр төлбөр	-	655.3	655.3
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	1,775,544.3	1,901,002.8	125,458.5
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	1,775,544.3	1,901,658.1	126,113.7

Дээрх хүснэгтээс харахад мөнгөн хөрөнгө, авлага, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөр, эздийн өмчийн данс өмнөх оноос нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна. Үүнд:

1. Тайлант онд мөнгөн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 6,915.8 мянган төгрөгт хүрч өссөн нь улсын төсвөөс хүлээн авсан санхүүжилтийн зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг буцаан төвлөрүүлээгүйгээс шалтгаалсан байна.;
2. Авлага дансны үлдэгдэл 1034.1 мянган төгрөгт хүрч өссөн нь татварын авлага, хүмүүсээс авах авлагыг цалингийн зардлаар бүртгэснийг аудитын явцад залруулсан нь нөлөөлсөн.
3. Бараа материал өмнөх оноос 116,764.7 мянган төгрөгт хүрч өссөн нь Алтан нутгийн хөгжил өөд ТББ, БШУГ, Төв аймгийн ЗДТГазар, БСУГ-аас 21,971.9 мянган төгрөгийн ном, сурах бичгийг үнэ төлбөргүй шилжүүлэн өгсөн нь гол нөлөө үзүүлсэн байна.
4. Үндсэн хөрөнгө өмнөх оноос 1,776,943.5 мянган төгрөгт хүрч өссөн нь Алтан нутгийн хөгжил өөд ТББ, БЕГ, БШУГ, БСУГ-аас 136,352.8 мянган төгрөгийн эд хогшил, номыг үнэ төлбөргүй шилжүүлэн өгсөн нь гол нөлөө үзүүлсэн байна.
5. Өр төлбөр 655.3 мянган төгрөгт хүрч өссөн нь аудитын явцад ХХОАТ-ыг дутуу тайлагнасныг нягтлан бодох бүртгэлд залруулан тусгуулсан нь нөлөөлсөн;
6. Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 1,901,002.8 мянган төгрөг болж, 125,458.5 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант оны үр дүн нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 1,246,580.4 мянган төгрөгөөр нийт зарлагыг 1,246,580.4 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас 87,892.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж 1,334,473.2 мянган төгрөгөөр баталсан байна. Энэ нь Төв аймгийн Алтанбулаг сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн төсвийн захирагч төсвийн төслийг бодитой, үндэслэлтэй боловсруулаагүйгээс шалтгаалсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсвийг 23,657.8 мянган төгрөгөөр бууруулж тодотгосон байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 12 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 989,976.3 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс, 212,313.7 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, үйл ажиллагааны орлогоос 6,201.0 мянган төгрөгийг бүрдүүлэхээр байна.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 989,976.3 мянган төгрөгийн, орон нутгийн төсвөөс 212,313.7 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгож, туслах үйл ажиллагааны орлогоос 6,201.0 мянган төгрөгийн орлоготой ажиллаж, орон нутгийн төсвийн санхүүжилтээс 629.6 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,320,726.8 мянган төгрөг буюу 97.7 хувьтай байгаа нь бараа ажил үйлчилгээний зардлын төсвийг 1,137,000.6 мянган төгрөгөөр, урсгал шилжүүлгийн зардлыг 183,726.6 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	/мянган төгрөгөөр/			
		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
Улсын төсвөөс санхүүжих					
1	80226- Байр ашиглалтын үйлчилгээ	2,940.4	2,940.4	-	100.0
2	80312-Сургалт семинар	1,470.2	1,460.8	9.4	99.4
3	81605-Эрүүл мэндийг дэмжих	3,381.5	3,381.1	0.4	100.0
4	81801-Үдийн цай хөтөлбөр	57,889.1	57,888.6	0.5	100.0
5	81806 - Дотуур байрны хүүхдийн хоол	57,924.5	57,583.5	341.0	99.4
6	81816-Хүүхдэд ээлтэй сургалтын орчин	29,970.0	29,970.0	-	100.0
7	81823-Боловсролын байгууллагын багш, ажилчдын мэргэжил дээшлүүлэх	6,616.0	6,616.0	-	100.0
8	81834-Боловсролын стандарт, сургалтын төлөвлөгөө хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	738,548.3	738,547.6	0.7	100.0
9	81835-Сургалтын хэвийн үйл ажиллагаа	89,204.5	88,841.8	362.7	99.6
10	81848 - Түрээсийн сурах бичиг	2,031.8	2,031.8	-	100.0
Дүн		989,976.3	989,261.5	714.8	99.9
Орон нутгийн төсвөөс					
1	80111-Төрийн өмчийн барилгын тогтмол зардал	176,420.8	176,420.8	-	100.0
2	80112-Нийтлэг үйлчилгээ	35,892.9	35,263.3	629.63	98.2
Дүн		212,313.7	211,684.1	629.6	99.7
Нийт дүн		1,202,290.0	1,200,945.6	1,344.4	99.9

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд 125,982.2 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ. Үүнээс: Боловсролын тухай хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.1.3; 43.1.7 дугаар заалтын дагуу нийт 10 багшид хөдөө орон нутагт олон жил тогтвор суурьшилтай ажилласны мөнгөн тэтгэмжид 62,788.6 мянган, 2 багшид өндөр насны тэтгэвэрт гарсны тэтгэмжид 53,492.6 мянган, тогтмол зардлыг санхүүжүүлэхэд 3,500.0 мянган, нийт 119,781.2 мянган төгрөгийг олгож, 6,201.0 мянган төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.8-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Төв аймгийн Алтанбулаг сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах хөрөнгийг зориулалтын дагуу зарцуулж байхтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Ихмонгол хөлөг Аудит ХХК-ийн ахлах аудитор Г.Ариунбат, аудитор Д.Буянравжих, О.Эрдэнэчимэг, шинжээч Б.Ган-Эрдэнэ, Т.Оюун, аудитын менежер Б.Батцэцэг, аудиторын туслах З.Ариунцэцэг, Г.Ариунболд нар гүйцэтгэж, чанарын хяналтыг чанарын хяналтын мэргэжилтэн С.Сожидмаа, захирал С.Тунгалаг, Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитын менежер О.Амаржаргал, Дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Төв аймгийн Алтанбулаг сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Ихмонгол хөлөг Аудит ХХК-д 2023 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 11/07 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлыг суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг “дунд” гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Төв аймгийн Алтанбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны жилийн батлагдсан төсвийн нийт зардлын 1,202,290.0 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 12,022.9 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 8,416.0 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор 31,203.2 мянган төгрөгөөр буюу үндсэн цалин, тогтмол зардал, хангамж бараа материалын зардал, эд хогшил худалдан авах зардлууд хэмнэгдсэн байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг

тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсыг шалгахад 156 мэдээлэл байршуулахаас 148 мэдээлэл хугацаанд нь байршуулж, 8 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 3 удаагийн 171,227.2 мянган төгрөгийн орлогын гүйлгээг 191,003.7 мянган төгрөгөөр буюу 19,776.5 мянган төгрөгөөр илүү, 1 удаагийн 181,146.8 мянган төгрөгийн орлогын гүйлгээг 180,705.7 мянган төгрөгөөр буюу 441.1 мянган төгрөгөөр дутуу, 29 удаагийн 637,057.9 мянган төгрөгийн орлогын, 10 удаагийн 103,341.7 мянган төгрөгийн зарлагын гүйлгээг байршуулаагүй, дансны хуулгаар нотлогдохгүй болон шилэн дансны цахим хуудсанд мэдээлэх шаардлагагүй орлогын 3 удаагийн 41,430.8 мянган төгрөгийн, зарлагын 13 удаагийн 41,078.9 мянган төгрөгийн мэдээлэл байршуулж, ... төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн 7 удаагийн шийдвэрийг шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны 12 дугаар сарын 9-ний өдрийн А/95 дугаар тушаалын хавсралт "Акт албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.10-т "Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчил, түүнийг арилгахаар өгсөн зөвлөмжийг хугацаанд нь хэрэгжүүлээгүй бол" гэж заасныг үндэслэн албан шаардлага хүргүүлэв.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

1. Төв аймгийн Алтанбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл нь Монгол Засгийн газрын 2022 оны 91 дүгээр тогтоолын 4 дүгээр хавсралтаар баталсан "Ерөнхий боловсролын сургууль, сургуулийн өмнөх байгууллагын нэг суралцагчид ногдох хувьсах зардлын дундаж нормативын бүрэлдэхүүн, зардлын зориулалт, арга хэмжээний дэлгэрэнгүй заавар"-д төсвийн зарлагыг эдийн засгийн 2 ангиллаар баталснаас шалтгаалж, Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаалаар баталсан "Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар", Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалын 2 дугаар хавсралт, 2014 оны 5 дугаар тушаалын 5 дугаар хавсралтаар баталсан "Балансын дансны жагсаалт"-ын дагуу тайлагнагдаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Санхүү төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад уламжлан шийдвэрлүүлэх саналыг төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлэх.

2. 2022 онд хийгдсэн дотоод аудитын үйл ажиллагаа нь зөвхөн сургалтын үйл ажиллагаанд чиглэгдсэн, санхүү, шилэн данс, нягтлан бодох бүртгэл, төсвийн тухай, төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай, төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт хийдэггүй, санхүүгийн мэргэжлийн ажилтан дотоод хяналтын ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд томилогдоогүй, ажилтнууд нь дотоод хяналтын талаар сургалтад хамрагдаагүй, дотоод хяналтын талаар зохих мэдлэг эзэмшээгүй, дотоод хяналтын ажиллах журамгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.6-д "Дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх;" , Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.1-д "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн дотоод хяналтын бодлого, удирдлага, зохион байгуулалтыг аж ахуйн нэгж, байгууллагын эрх бүхий этгээд тодорхойлно."

Шийдвэрлэсэн нь: Дотоод аудитын бүрэлдэхүүнийг сайжруулах, холбогдох заавар аргачлалаар хангаж ажиллах;

3. Шалгагдагч байгууллагын худалдан авсан хөрөнгө, материалын дүн, бэлтгэн нийлүүлэгч байгууллагуудын төлбөрийн цахим системд бүртгэсэн төлбөрийн цахим баримтын дүн 18 иргэн, байгууллагад 5,558.7 мянган төгрөгөөр илүү, 4 иргэн, байгууллагад 8,011.5 мянган төгрөгөөр дутуу бүртгэгдсэн байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.4-д "нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7 "анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно", Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.6."Албан татвар суутган төлөгч төлбөрийн баримтыг өөр дүнгээр олгосон, эсхүл төлбөрийн баримт олгохоос татгалзсан бол албан татвар төлөгч энэ талаар татварын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад, эсхүл харьяа татварын албанд нэн даруй мэдэгдэх үүрэгтэй" заалтуудтай нийцээгүй, үнэлгээ, нийцсэн бөгөөд зохистой байх, хэмжилт, иж бүрэн байх, тохиолдсон байх гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.10-т "Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчил, түүнийг арилгахаар өгсөн зөвлөмжийг хугацаанд нь хэрэгжүүлээгүй бол;" гэж заасныг үндэслэн хариуцлага тооцуулах албан шаардлага хүргүүлэв.

4. Хүүхдийн хоол хүнсний материалаас хэмнэгдсэн төсвийн үлдэгдэл 2,982.1 мянган төгрөгийг нөөцөлсөн байна. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.6-д "Нөөцлөх шаардлагатай бараа, материалыг үр ашиггүй удаан хадгалах, шаардлагагүйгээр их хэмжээгээр бараа, материал бэлтгэх, нөөцлөх;" гэж заасантай нийцэхгүй, нийцсэн байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.11-д "Хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал." гэж заасныг үндэслэн хариуцлага тооцуулах албан шаардлага хүргүүлэв.

5. Нийт 1,576.2 мянган төгрөгийн бичиг хэргийн материалыг нөөцөлсөн нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.6-д "Нөөцлөх шаардлагатай бараа, материалыг үр ашиггүй удаан хадгалах, шаардлагагүйгээр их хэмжээгээр бараа, материал бэлтгэх, нөөцлөх;" гэж заасантай нийцэхгүй, нийцсэн байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.8-д " Байгуулсан гэрээ, хэлцэл, холбогдох дүрэм, журмыг баримтлаагүй;" гэж заасныг үндэслэн хариуцлага тооцуулах албан шаардлага хүргүүлэв.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Төв аймгийн Алтанбулаг сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд завсрын аудитыг хийгдээгүй болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн 600.0 мянган төгрөгийн алдаа зөрчилд давтан гаргахгүй байх 6 зөвлөмжөөс, 5 зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлсэн байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Зөвлөмж	6	600.0	5	600.0	83.3
Нийт дүн	6	600.0	5	600.0	83.3

Хэрэгжээгүй зөвлөмжийг дурдах, шалтгааныг тайлбарлах

139 мэдээллийг хугацаандаа, 5 мэдээллийг байршуулаагүй, 5 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Шалгагдагч байгууллага дээр ажиллаж хөрөнгийн биет тооллого хийх нөхцөл байдал хязгаарлагдмал байснаас биет тест хэрэгжүүлээгүй.

Дараагийн аудитаар төсвийн жил дамжин хэрэгжиж байгаа сургалтын үйл ажиллагаа, хувьсах зардлын нөхөн хангалтаар авч байгаа тоног төхөөрөмж, бараа материалыг орлогод авсан эсэхийг авч үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 2,713,978.3 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснийг аудитын явцад залруулсан.

Үүнд: **Залруулсан алдаа:**

- Үндсэн хөрөнгөд бүртгэлтэй 1,260.0 мянган төгрөгийн анхны үнэтэй” Asus” суурин компьютерын 252.0 мянган төгрөгийн элэгдлийг тооцуулж залруулсан;
- Цахим татварын тайланд илгээсэн ХХОАТ тооцох цалин, хөдөлмөрийн хөлсний дүнг, цалин хөлсний дэлгэрэнгүй бүртгэлийн дүнгээс 3,681.6 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнаж, 2022 оны 1-11 дүгээр сард нэг ажилтанд хувь хүний орлогын албан татварын хөнгөлөлтийг 182.0 мянган төгрөгөөр дутуу, 48 ажилтанд 655.3 мянган төгрөгийг давхардуулан илүү тооцож тайлагнасныг холбогдох тайланд залруулан бүртгүүлсэн;
- Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд хувьцааны ноогдол ашиг гэж 136,883.7 мянган, тусламж санхүүжилтийн орлого 694,469.5 мянган , үйл ажиллагааны зардал 39,782.5 мянган , төвлөрүүлэх шилжүүлэг 6,205.0 мянган төгрөгөөр тус тус мөнгөн гүйлгээний тайлангаас зөрүүтэй тайлагнагдсаныг залруулав;
- Нягтлан бодох бүртгэлд бүртгэсэн хандив тусламжаар авсан хөрөнгийн дүн, үндсэн хөрөнгийн тодруулгаас 1,859.9 мянган төгрөгөөр дутуу, үр дүнгийн тайлан дахь бараа үйлчилгээний бусад зардал мөнгөн гүйлгээний тайланд тайлагнасан дүнгээс 39,899.1 мянган төгрөгөөр, үр дүнгийн тайлангийн нийт дүн 7,530.4 мянган төгрөгөөр тус тус зөрүүтэй тайлагнагдсаныг залруулав;
- Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг нэгтгээгүй, 6,829.6 мянган төгрөгөөр төсвийн тохируулгын тайланг бэлтгээгүй, эргэж төлөгдөх зээл ангиллаар тайлагнасныг залруулав;
- Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд суралцагчдын тоог тайлагнаагүйг холбогдох баримтыг үндэслэн тайлагнуулж залруулсан;
- Цалин хөлсний дэлгэрэнгүй бүртгэлээрх цалингийн дүнг давтан тооцоолоход нэг ажилтны орон нутагт ажилласны нэмэгдлийг 385.4 мянган төгрөгөөр илүү тооцоолж олгосныг авлагаар бүртгэснийг;
- Сангийн яамны 2023 оны 1 дүгээр сарын 5-ны өдрийн 10/84 дүгээр албан бичгийн дагуу Гүйцэтгэл, үр дүнгээр санхүүжих байгууллагын санхүүгийн тайланг орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн тайлангаас улсын төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн тайланд шилжүүлэхтэй холбоотой санхүүгийн байдал, үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайланд тус тус 1,775,544,337.63 төгрөгийг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэж заасныг үндэслэн санхүүгийн тайланд тус тус залруулсан.

Аудитаар нийт 162.0 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс, 162.0 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 1 зөвлөмж өгсөн.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/;

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

5.1 Төлбөрийн акт

Тайлант онд хувь хүний орлогын албан татварын хөнгөлөлтийн зөрүүг давтан тооцоолоогүй улмаас 28 ажилтанд 162.0 мянган төгрөгийн татварын хөнгөлөлтийг илүү тооцож олгосон байна.

Татварын ерөнхий газрын 2019 оны А/261 тоот тушаалын хавсралтын 4.4.1-т "Тухайн тайлант жилийн 12 сард бүрэн тухайн байгууллагад харьяалагдаж ажилласан ажилтанд Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 23.1-д заасан хөнгөлөгдөх татварын хэмжээг мөн хуулийн 27.1-д заасны дагуу жилийн эцэст өссөн дүнгээр тооцож, зөрүүг залруулж тайлагнана.", 4.4.2-т "Тайлант жилийн 12 сарын турш тухайн байгууллагад харьяалагдаж ажиллаагүй ажилтныг Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 23.1-д заасан хөнгөлөгдөх татварын хэмжээг суутгагч өссөн дүнгээр тооцох, зөрүүг залруулах үүрэг хүлээхгүй." гэж заасантай нийцэхгүй, нийцсэн байх, хэмжилт ба үнэлгээ батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.3.5-д "Бүртгэл, тооцоог зөрүүтэй тооцоолсноос үр дагавар үүссэн" гэж заасныг үндэслэн Төлбөрийн акт тогтоов.

5.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Алтанбулаг сумын ерөнхий боловсролын сургууль нь 2016 онд баталсан НБББББ-ийг мөрдөж байгаа нь шинэчлэгдэн батлагдсан стандарт, хууль тогтоомж, заавар журамтай нийцэхгүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.9-д "нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг" гэж бүртгэлийн суурь, санхүүгийн тайлан гаргахад баримтлах зарчмыг тодорхойлсон журам, заавар, аргачлалыг багтаасан баримт бичгийг", 18 дугаар зүйлийн 18.2-т "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлага нь нягтлан бодох бүртгэлийн хууль тогтоомж, стандарт, дүрэм, журам, зааварт нийцүүлэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг баталж, мөрдөж ажиллана", 20 дугаар зүйлийн 20.2.2-т Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг боловсруулах, батлуулах, хэрэгжилтийг зохион байгуулах;"

Өгсөн зөвлөмж: НБББББ-ийг стандарт, хууль, тогтоомж, тушаал, заавар, дүрэм журамд нийцүүлэн шинэчлэн боловсруулж баталж мөрдөх

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 06 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ**Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл**

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Үндсэн хөрөнгөд бүртгэлтэй 1,260.0 мянган төгрөгийн анхны үнэтэй” Asus” суурин компьютерын 252.0 мянган төгрөгийн элэгдлийг тооцуулж залруулсан;	1	252.0	1	252.0			1	252.0				
Цахим татварын тайланд илгээсэн ХХОАТ тооцох цалин, хөдөлмөрийн хөлсний дүнг, цалин хөлсний дэлгэрэнгүй бүртгэлийн дүнгээс 3,681.6 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнаж, 2022 оны 1-11 дүгээр сард нэг ажилтанд хувь хүний орлогын албан татварын хөнгөлөлтийг 182.0 мянган төгрөгөөр дутуу, 48 ажилтанд 655.3 мянган төгрөгийг давхардуулан илүү тооцож тайлагнасныг холбогдох тайланд залруулан бүртгүүлсэн;	1	4,336.9			1	4,336.9	1	4,336.9				
3. Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд хувьцааны ноогдол ашиг гэж 136,883.7 мянган, тусламж санхүүжилтийн орлого 694,469.5 мянган, үйл ажиллагааны зардал 39,782.5 мянган, төвлөрүүлэх шилжүүлэг 6,205.0 мянган төгрөгөөр тус тус мөнгөн гүйлгээний тайлангаас зөрүүтэй тайлагнагдсаныг залруулав;	1	877,340.7			1	877,340.7	1	877,340.7				
Нягтлан бодох бүртгэлд бүртгэсэн хандив тусламжаар авсан хөрөнгийн дүн, үндсэн хөрөнгийн тодруулгаас 1,859.9 мянган төгрөгөөр дутуу, үр дүнгийн тайлан дахь бараа үйлчилгээний бусад зардал мөнгөн гүйлгээний тайланд тайлагнасан дүнгээс 39,899.1 мянган төгрөгөөр, үр дүнгийн	1	49,289.4			1	49,289.4	1	49,289.4				

тайлангийн нийт дүн 7,530.4 мянган төгрөгөөр тус тус зөрүүтэй тайлагнагдсаныг залруулав;												
Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг нэгтгээгүй, 6,829.6 мянган төгрөгөөр төсвийн тохируулгын тайланг бэлтгээгүй, эргэж төлөгдөх зээл ангиллаар тайлагнасныг залруулав;	1	6,829.6	1	6,829.6			1	6,829.6				
Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд суралцагчдын тоог тайлагнаагүй байна.	1		1	-			1					
Цалин хөлсний дэлгэрэнгүй бүртгэлээрх цалингийн дүнг давтан тооцоолоход нэг ажилтны орон нутаг ажилласны нэмэгдлийг 385.4 мянган төгрөгөөр илүү тооцоолж олгосныг авлагаар бүртгүүлж залруулсан;	1	385.4			1	385.4	1	385.4				
Сангийн яамны 2023 оны 1 дүгээр сарын 5-ны өдрийн 10/84 дүгээр албан бичгийн дагуу Гүйцэтгэл, үр дүнгээр санхүүжих байгууллагын санхүүгийн тайланг орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн тайлангаас улсын төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн тайланд шилжүүлэхтэй холбоотой санхүүгийн байдал, үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайланд тус тус 1,775,544.3 мянган төгрөгийг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэж заасныг үндэслэн санхүүгийн тайланд тус тус залруулсан.	1	1,775,544.3	1	1,775,544.3			1	1,775,544.3				
Дүн	8	2,713,978.3	4	1,782,625.9	4	931,352.4	8	2,713,978.3	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Тайлант онд хувь хүний орлогын албан татварын хөнгөлөлтийн зөрүүг давтан тооцоолоогүй улмаас 28 ажилтанд 162.0 мянган төгрөгийн татварын хөнгөлөлтийг илүү тооцож олгосон.	1	162.0	1	162.0								
Шалгагдагч байгууллага нь 2016 онд баталсан НБББББ-ийг мөрдөж байгаа нь шинэчлэгдэн батлагдсан стандарт, хууль тогтоомж, заавар журамтай нийцэхгүй байна.							1	-				
Дүн	4	162.0	1	162			1	-				-

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн дансны цахим хуудсыг шалгахад 156 мэдээлэл байршуулахаас 148 мэдээлэл хугацаанд нь байршуулж, 8 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 3 удаагийн 171,227.2 мянган төгрөгийн орлогын гүйлгээг 191,003.7 мянган төгрөгөөр буюу 19,776.5 мянган төгрөгөөр илүү, 1 удаагийн 181,146.8 мянган төгрөгийн орлогын гүйлгээг 180,705.7 мянган төгрөгөөр буюу 441.1 мянган төгрөгөөр дутуу, 29 удаагийн 637,057.9 мянган төгрөгийн орлогын, 10 удаагийн 103,341.7 мянган төгрөгийн зарлагын гүйлгээг байршуулаагүй, дансны хуулгаар нотлогдохгүй болон шилэн дансны цахим хуудсанд мэдээлэх шаардлагагүй орлогын 3 удаагийн 41,430.8 мянган төгрөгийн, зарлагын 13 удаагийн 41,078.9 мянган төгрөгийн мэдээлэл байршуулж, ... төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн 7 удаагийн шийдвэрийг шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулаагүй байна.	1	843,126.90			1	843,126.90		
Дүн	1	843,126.90			1	843,126.9		
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
2022 онд хийгдсэн дотоод аудитын үйл ажиллагаа нь зөвхөн сургалтын үйл ажиллагаанд чиглэгдсэн, санхүү, шилэн данс, нягтлан бодох бүртгэл, төсвийн тухай, төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай, төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт хийдэггүй, санхүүгийн мэргэжлийн ажилтан дотоод хяналтын ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд томилогдоогүй, ажилтнууд нь дотоод хяналтын талаар сургалтад хамрагдаагүй, дотоод хяналтын талаар зохих мэдлэг эзэмшээгүй, дотоод хяналтын ажиллах журамгүй байна.	1	-					1	-
Төв аймгийн Алтанбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл нь Монгол Засгийн газрын 2022 оны 91 дүгээр тогтоолын 4 дүгээр хавсралтаар баталсан “Ерөнхий боловсролын сургууль, сургуулийн өмнөх байгууллагын нэг суралцагчид ногдох хувьсах зардлын дундаж нормативын бүрэлдэхүүн, зардлын зориулалт, арга хэмжээний дэлгэрэнгүй заавар”-д төсвийн зарлагыг эдийн засгийн 2 ангиллаар баталснаас шалтгаалж, Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаалаар	1	-			1	-		

баталсан “Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар”, Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалын 2 дугаар хавсралт, 2014 оны 5 дугаар тушаалын 5 дугаар хавсралтаар баталсан “Балансын дансны жагсаалт”-ын дагуу тайлагнагдаагүй байна.								
Шалгагдагч байгууллагын худалдан авсан хөрөнгө, материалын дүн, бэлтгэн нийлүүлэгч байгууллагуудын төлбөрийн цахим системд бүртгэсэн төлбөрийн и баримтын дүн 18 иргэн, байгууллагад 5,558.7 мянган төгрөгөөр илүү, 4 иргэн, байгууллагад 8,011.5 мянган төгрөгөөр дутуу бүртгэгдсэн	1	13,570.2			1	13,570.2		
Хүүхдийн хоол хүнсний материалаас хэмнэгдсэн төсвийн үлдэгдэл 2,982.1 мянган төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлээгүй.	1	2,982.1			1	2,982.1		
Нийт 1,576.2 мянган төгрөгийн бичиг хэргийн материалыг нөөцөлсөн байна.	1	1,576.2			1	1,576.2		
Дүн	5	18,128.5			4	18,128.5	1	-
Нийт дүн	6	861,255.4			5	861,255.4	1	-